

МЭДЭЭЛЛИЙН ТЕХНОЛОГИЙН ГАЗРЫН ГААЛИЙН УЛСЫН АХЛАХ БАЙЦААГЧ Н.МОНХЗУЛЫН

2024 ОНЫ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Нэг. Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин		Эхэлсэн дүүссан хугацаа	Биелэ лтийн хувь
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин		
1	2	3	4	5	6	7

Зорилт 1: Олон улсын хууль ёсны худалдааг хөнгөвчлөх, түүний аюулгүй байдлыг хамгаалах

1	Үндсэн шалгруут тусгагдаагүй бусад чиг үргийн хэрэгжилт /1.1.26. Гадаад худалдааны цахим нэг цонхны болгох/	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	-	Бусад шаардлагатай мэдээлэл солилцох хийнэ.	Эдийн засаг, хөгжлийн яамны төрийн нарийн бичгийн даргын оны 10 дугаар сарын 03-ны өдрийн А/184 тушаалаар "Гадаад худалдааны цахим нэг цонх" мэдээллийн системийг бий болгох, гадаад худалдаатай холбоотой төрийн үйлчилгээг цахим хэлбэрээр үзүүлэх үйл ажиллагааг 2024 оны 4 дугаэр улииралд багтаан эхлүүлэх чиг үүрэг бүхий ажлын хэсэг байгуулагдсан. Тухайн ажлын хэсэгт Гаалийн ерөнхий газрын Мэдээллийн технологийн газрын дарга Б.Ганзориг, ГУАБ Н.Мөнхзул, ГУБ З.Алтанхуяг нар орж ажиллаж байна.	01.01-06.05	100	
				<ul style="list-style-type: none"> 2024 оны 3 дугаар сарын 21ны өдөр "Гадаад худалдааны цахим нэг цонх"-ны бүх оролцогч талуудыг оролцуулсан үүлзэлтийг ХУСБНТ-ийн нэгжээс зохион байгуулсан. Уг уулзалтад 19н байгууллагын 40н оролцогч оролцсоноос Гаалийн ерөнхий газрын дэд дарга Г.Энхтайван, МТГ-н ГУАБ Н.Мөнхзул нар оролцсон. Азиин хөгжлийн банктай хамтран Хилийн үйлчилгээг сайжруулах бус нутгийн төслийн цахим нэг цонх хариуцсан гадаад зөвлөх Training on single windows data harmonization, Training on single window business process reengineering сургалтуудыг 2024.03.21-нд 14:00-18:00, 2024.03.22-нд 09:00-17:00-ын хооронд ГЕГ-ын 9 давхарт зохион байгуулсан. Тус сургалтад ЗБНДБ-ын нийт 18 албан хаагч оролцсон. Гадаад худалдааны цахим нэг цонх" мэдээллийн системийг бий болгох, гадаад худалдаатай холбоотой төрийн үйлчилгээг цахим хэлбэрээр үзүүлэх үйл ажиллагааг 2024 оны 4 дугаэр улиралд багтаан эхлүүлэх чиг үүрэг бүхий ажлын хэсгийн хуралдаан 2024 оны 3 дугаар сарын 25-ны өдөр зохион байгуулдагдсан. Тус хуралдаанд МТГ-ын ГУАБ Н.Мөнхзул оролцсон.				

2	Мэдээллийн нэгдсэн санд дүн шинжилгээ хийж, өгөгдлийг боловсруулса н байдал	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	-	1. Хилдийн үйлчилгээг сайжруулах бус нутгийн төслийн (RIBS) нутгийн төслийн хүрээнд хийгдсэн гаалийн мэдээллийн системийн шинэчлэлийг дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн. 1) Бурдуулэлтийн дараах шалгалтын системтийн бизнес процессын нэмэлт өөрчлөлт 2) Тээврийн хэрэгслийн буртгэл нэвтрүүлэх, баталгаат засварын хугацаанд сайжруулалт хийгдэгч компанийтай хамтран ажиллана. Гаалийн мэдээллийн системүүдийн хэвлэлийн наидвартай ажиллагааг хангаж, нэвтрүүлэлтийг жигдруулсэн байна.	1. Хилдийн үйлчилгээг сайжруулах бус нутгийн төслийн (RIBS) нутгийн төслийн хүрээнд хийгдсэн гаалийн мэдээллийн системийн шинэчлэлийг дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн. 1) Бурдуулэлтийн дараах шалгалтын системтийн бизнес процессын нэмэлт өөрчлөлт 2) Тээврийн хэрэгслийн буртгэл нэвтрүүлэх, баталгаат засварын хугацаанд сайжруулалт хийгдэгч компанийтай хамтран ажиллана. Гаалийн мэдээллийн системүүдийн хэвлэлийн наидвартай ажиллагааг хангаж, нэвтрүүлэлтийг жигдруулсэн байна.	01.01-06.05	100
2. Гаалийн байгууллагын мэдээллийн аюулгүй байдлыг техник, сүлжээ программ хангамжийг болгох, өгөгдлийн сан болон програм хангамжийн лицензийн шийдлийг судалж, боловсруулсан байна.	2) Экспортын мэдүүлгийн нэмэлт хөгжүүлэлт - Төмөр замын захиалын хуудас мэдүүлгийн системд холбох хөгжүүлэлт - Улсын төсөвт үйлдвэрийн газрын тээврийн гэрээний сервис холбох хөгжүүлэлт хийгдсэн. Мэдүүлэг дээрх до тоодын дамжин өнгөрөх манифестыг бусад бөглөх процессыг хялбаршулсан.	3) Манифестын нэмэлт өөрчлөлт - Дотоодын дамжин өнгөрөх манифестыг бусад байгууллагаас мэдээлэл холбох API функцийн хөгжүүлэлт - Дотоодын дамжин өнгөрөх манифестыг бусад байгууллагаас мэдээлэл татаж мэдээллийг нөхөн бөглөх процессыг хялбаршулсан.	4) Экспортын мэдүүлгийн нэмэлт хөгжүүлэлт - Төмөр замын захиалын хуудас мэдүүлгийн системд холбох хөгжүүлэлт - Улсын төсөвт үйлдвэрийн газрын тээврийн гэрээний сервис холбох хөгжүүлэлт хийгдсэн. Мэдүүлэг дээрх до тоодын дамжин өнгөрөх манифест холбох хөгжүүлэлт	5) Хяналтын бусийн улдэгдлийн модуль дээр Улсын төсөвт үйлдвэрийн газрын тээврийн гэрээний сервис холбох хөгжүүлэлт 6) Чөлөөт бусийн дэлгүүрийн системийг холбох API функцийн хөгжүүлэлт 7) Татваргүй барааны дэлгүүрийн системийг холбох API функцийн хөгжүүлэлт 8) Итгэмжлэгдсэн ААН буртгэл мэдээллийн процессын нэмэлт өөрчлөлт 9) Шуудан илгээмж карго тээвэрлэгчдийн API холболт	• Олон улсын цахим нэг цонхны зөвлөх Эва RIBS, BEST 2 төслийг нэгтгэсэн Англи хэл дээрх (АХБ-ны формат бүхий) ажлын даалгаврыг ЦНЦ-ны ажлын хэсэгт ирүүлсэн. Төслийн нэгжээс Монгол хэлээр хөрвүүлсэн ба ажлын хэсгийн гишүүд уг ажлын даалгавартай танилцсан. Ажлын даалгаврыг б-р сардаа багтаан батлуулахаар ажиллаж байна.		

Зорилт 4: Гаалийн байгууллагын дэд бүтэц, чадавхыг бэхжүүлэх

10) Барааны ангилал урьдчилан тодорхойлуплах хүснэгт

2. Гаалийн байгууллагын мэдээллийн аюулгүй байдлын техник, сүлжээ болон программ хангамжийг боловсронгуй болгох, өгөгдлийн сан болон програм хангамжийн лицензийн шийдлийг судалж, санал боловсруулах ажлын хурээнд дараах арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлсэн. Үүнд:
- Дата төвийн сүлжээний дэд бүтэц анх 2009 онд сүлжээний дооод дамжих дээд хурд 100Megabit байхаар төлөвлөгдсөн ч одоог хүргэх хэрэглэж байгаа учир өгөгдлийн хэмжээ томорч, сүлжээ удаашрах гацалт доголдол үүсэж эрсдэлтэй байдалд хүрч байна. Иймээс дата төвийн сүлжээний бүтцийн тоног төхөөрөмжжүүдийг шинэчилж сайжруулахаар Cisco, Fortinet компаниудын монголын зах зээлийг хариуцсан мэргэжилтнүүдтэй тус бүр цахим уулзалт хийж манай байгууллагад нийтэй тоног төхөөрөмжийн шийдлийн талаарх санал солилцсон ба дата төвийн сүлжээний дэд бүтцийн логик план зургийг сүүлийн үеийн өндөр хурдны 25Gigabit/100Gigabit шилжэн кабелийн төлөвлөлтэй байхаар судалгааг гарган Азиин хөгжлийн банк, СХОГ-т хургүүлсэн.
  - Өгөгдлийн агуулах(Data warehouse) бий болгох, цахим мэдээлэл солилцох(ESB), Тайлан мэдээ дашбоард боловсруулах(Tableau) зэрэг програм хангамжийн лицензийн техникийн тодорхойлолтыг гаргаж, АХБ-Н хургуулж худалдан авалтыг 2024.06 сард хийхээр болсон.
  - Өгөгдлийн сан болон програм хангамжийн лицензийн шийдлийг судалж, КАИС системийн өгөгдлийн сангийн жил бурийн лицензийн сунгалтын үнийн судалгааг хийсэн.
  - ЦХХЯ болон Үндэсний статистикийн хороо хамтран үндэсний хэмжээний нэгдсэн мэдээлэл боловсруулах, дүн шинжилгээ хийх, шийдвэр гаргалгад ашиглах Нехцэлийг бурдучуулж, мэдээллийн ил тод байдал, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх зорилгоор “Их өгөгдлийн сан”-г үүсгэх, түүний суурь мэдээлэл болох “Мета өгөгдлийн платформт” байгуулахаар ажиллаж байна. Уг ажлын хурээнд гаалийн байгууллагын экспорт, импортын мэдүүлэг, манифест, тээврийн хэрэгслийн бүртгэл зэрэг программын өгөгдлийн сангийн талбарууд, ангилалын кодны мэдээллийг бэлтгэн хургуулж, Төрийн мета өгөгдлийн нэгдсэн сан <http://metadata.app.pso.mn/>-д байршуулсан.

3	Мэдээллийн нэгдсэн сүлжээг болгох, аюулгүй байдлыг хангах, тоног төхөөржмийн судалгаа хийсэн байдал.	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээ р	-	1. Систем, сүлжээ, серверүүдэд мониторинг хийх, тасралтгүй мониторинг хийх, тасралтгүй хэвийн найдвартай ажиллагааг ханган ажиллах ажлын хурээнд дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн. • Гааль, татвар, санхүүгийн мэдээллийн технологийн төв УТҮГ-ын 172.21.48.43 хаяг руу гаалийн байгууллагын програм хөгжүүлэх хаягуудыг нэмүүлж, сүлжээний тоног төхөөрөмжүүдэд тохиргоог хийж, ажиллах нөхцөл бололцоог хангаж өгсөн. • Шивээхүрэн ГГ-ын сүлжээний холболтыг дамжуулдаг мэдээлэл холбооны сүлжээ компани станцтай холбосон шилэн кабельд гарсан гэмтлийг цаг алдалгүй засварлаж хэвийн ажиллагаанд оруулсан. • Тайлант хугацаанд дамжуулах сүлжээнд гарсан гэмтлүүдийн сүлжээг шилжүүлэх, гаалийн бурдуулэлтийн өдер тутмын үйл ажиллагааг хэвийн явуулах бурдуулж ажилласан. • ЗҮГГ-ын ачаа тээврийн цогцолбор, Увс аймгийн Боршоо боомт ашиглалтад орж, сүлжээ зохион байгуулж, шаардлагатай нэмэлт хаягжилтийг шийдвэрлэж ажилласан. • Шивээхүрэн, УБГГ, Завхан ГХ, Хөвсгөл ГХ, Гашуунсухайт ГГ, Ханх дахь гаалийн газруудад гарсан сүлжээний гэмтэл саатал, тасралт, бусад газар хороодоос ирсэн сүлжээний дуудлагуудыг цаг тухайд нь шалгаж гэмтлүүдийг тогтоон засварлаж, сүлжээний тохиргоонуудыг хийж, хэвийн ажиллагаанд оруулсан.	01.01-06.05	100
	• Гашуунсухайт ГГ, Ханги дахь ГГ, УХШИГ-уудад хяналтын бүсээр зарлагдсан талбайг гаалийн байгууллагын нэгдсэн сүлжээнд холбох холболтыг хийж, шуурхай удирдлагын төвөөс тус гаалийн газрын харьяа гаалийн хяналтын бус, баталгаат агуулах, татваргүй барааны дэлгүүрүүдийн телхяналтын камерыг хянах нөхцөл бололцоог хангаж ажилласан. • ШХГГ-т ачаа тээврийн шалган нэвтрүүлэх цогцолборт ашиглаж байгаа ухаалаг гарцын системийн хэвийн ажиллагааг хангуллах, нэвтрүүлэх, сургалт зохион байгуулах зорилгоор ШХГГ-т 2024.04.12-04.17-ны өдрийг дуустал дарга Б.Ганзориг, ГУАБ Н.Сандуйсүрэн, ГУБ Л.Доломжав нар томилотгоор ажилласан. • Гаалийн байгууллагын төрийн цахим хуудсыг шинэчилж сайжруулах ажлын хурээнд цоо шинэ дизайн шинэ загвартай цахим хуудсыг /customs.gov.mn/ үндэсний data					

	<p>Төвийн түрээсийн хийсвэр сервер дээр байршуулах явцад маш ихээр удах, гацах, зарим тохиолдолд шинээр байршуулсан цахим хуудас бүрэн ачааллаж гарч ирэхгүй байх, ердөө 1 цахим хуудас байршууллахад бутгэн 3~5 ажлын өдөр зарцуулж байгаа нь бидний шаардлагад нийцэхгүй байгаа тул үндэсний дата төвд хүсэлт тавьж гаалийн байгууллагын өөрийн сервер дээр нүүлгэн шинээр ажиллах орчин бэлдэн байршуулж ажиллуулсан бөгөөд гаалийн газар 19 хороо тус бурдээр цахин хуудсыг байршуулхад хамгийн ихдээ 20~40 минутанд хуулж байршуулдаг болсон ба тус системийг өөрийн дата төвд байршуулах нь нөөцлөлт архивийг өдөр тутам хийж болдог болсон.</p>
2.	<p>2) Дата төвийн өргөтгөл шинэчлэл, хэвийн найдвартай ажиллагааг хангах ажлын хүрээнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дата төвийн өдөр тутмын хэвийн ажиллагааг хангах үүднээс өдөр бур тоног төхөөрөмжүүдийн найдвартай байдлыг шалгаж, ажиллагааг хянан ажиллаж байна. Дата төвийн хөргөлтийн тоног төхөөрөмжүүд гацах, халах зэрэг асуудлыг шийдвэрлэсэн. • Дата төвийг аваарын үед тэжээлээр хангах зориулалттай нөөц дизель станцын техникийн эзлжит урсгалд засвар үйлчилгээг хийж бэлэн байдлыг ханган, өдөр тутмын хяналтыг хийсэн. • Дата төвийн хөргөлтийн төхөөрөмжид гарсан техникийн гэмтлийг цаг тухайд нь яаралтай арга хэмжээ авч оношлон эвдрэлтэй сэлбэг хэрэгслийн судалгааг хийж удирдлагуудад танилцуулан, шаардлагатай эд анги сэлбэгчидийн шинээр худалдан авч нийлүүлэгч компаниар засвар үйлчилгээг хийлгэсэн. • ГЕГ болон бусад гаалийн газар хороодын цахим хуудсыг өөрсдийн сервер лүү зөөх, мөн стандартыг хангасан шинэ загварыг тус бурийн домайн хаяг дээр суулгаж хариуцсан ажилтануудад Админ эрхийг нээж өгсөн бөгөөд заавар зөвлөгөөг тогтолц өгч хэвийн найдвартай ажиллагааг ханган ажиллаж байна. <p>2. Шаардлагатай тохиолдолд тоног, төхөөрөмжийн холбогдох судалгааг хийх, төлөвлөх, хуваарилах, ашиглалтад хяналт тавих, засвар үйлчилгээ хийх</p> <ul style="list-style-type: none"> • Замын-Үд боомтын ачаа тээврийн шинэ шалган нэвтрүүлэх цогцолбор ашиглалтад оруулхатай холбогдуулан тус боомтын сужижээний дотоод зохион

<p>байгуулалтыг шинэчлэн, хилийн хяналтын байгууллагудаас тусгаарлан шинэ сүлжээний дэд бүтцийг шинээр хийж дуусган сүлжээний төхөөрөмжүүдийг сууринуулж холболт, тохиргоог хийж, тус боомтын шинэ цогцолборын барилгыг ашиглалтад оруулсан.</p> <ul style="list-style-type: none"> Замын-Үүд гаалийн газрын Зорчигч, ачаа тээврийн шалган нэвтрүүлэх цогцолбор, Гашуунсухайт боомтын ачаа тээврийн шалган нэвтрүүлэхэд ашиглаж байгаа ухаалаг гарцын тоног төхөөрөмжүүдэд системийн шинэ хувилбар сууринуулж, бүрэн төст хийж, тоног төхөөрөмжүүдийн шалгах талаарх сургалтыг байцаач нарт оруулж, гарын авлага бэлдэж, сургалтыг зохион байгуулж ажилласан. Замын-Үүд гаалийн газрын Зорчигч, ачаа тээврийн шалган нэвтрүүлэх цогцолбор, Гашуунсухайт боомтод сууринууллагдаж байгаа 129 ухаалаг гарцын тоног төхөөрөмжүүдэд 2.0 хувилбарыг шинэчилж, гарцуудад шинээр системийг суулгаж ажиллалтад оруулсан. Ухаалаг гарцын системийн ашиглах, тоног төхөөрөмжийн ажиллаж байгаа шалгах технологи ажиллалтадааны зааврыг боловсруулах, гарцуудад байрлуулсан. ГЕГ-ын ЗББНДБ-үүдлийн компьютер, техник тоног төхөөрөмжийн хэвийн найдвартай ажиллагааг хангах ажлын хурээнд нийт 180 албан хаагчдын компьютеруудын дагалдах тоног төхөөрөмж болон сүлжээнд тохиргоог засвар үйлчилгээ хийснээс <ul style="list-style-type: none"> - 35 албан хаагчдын албан хэрэгцээнд ашиглаж буй компьютерын үйлдлийн системийг дахин шинэчилж, хэрэглээний програм хангамжуудыг суулгасан. - 60 принтер хувилах төхөөрөмжид тохиргоо засвар үйлчилгээг хийсэн, - Дотоод сүлжээний холболт, гэмтэлтэй холбоотой 82 дуудлага ирсний дагуу цаг тухайд нь засвар үйлчилгээг хийж ажилласан. Гаалийн газар хороодоос компьютер техник хэрэгсэлтэй холбоотой 135 дуудлагыг хулээн авч онлайнаар заавар зөвлөгөө ёгснооөс системийн гэмтэл 61, программын тохиргоо 37, принтерийн тохиргоо 18 дуудлагудаа ирснийг цаг тухайд нь засвар үйлчилгээг хийж, заавар зөвлөгөө өгч ажилласан. Системийн хамжээнд 670 албан хаагчдын компьютерт вирусийн эсрэг ESET программыг суулгасан. Газар хороодын төлөхяналтын тоног төхөөрөмжийн хэвийн ажиллагааг хангах тог тогтворжуулагч гэмтлийг 		

4	Программ хангамжуудыг шинээр боловсруулах, хөгжүүлсэн байдал	<p>Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр</p> <p>- ажлын системийн нэмэлт хөгжүүлэлт болон засвар өөрчлөлт</p> <p>1. Захиргаа дотоод ажлын системийн нэмэлт хөгжүүлэлт болон засвар өөрчлөлт</p> <ul style="list-style-type: none"> СХОГ-тай хамтран Дүрэмт хувцасны програмыг нэвтрүүлэн, шаардлагатай засвар өөрчлөлтийг тухай бүрт хөгжүүлэн ажилласан. Тайлант зурvasын дагуу хийж Гүйцэтгэнэ. Хүний нөөц > Анкет цэсэд дараах хөгжүүлэлтийг хийсэн. Хүсэлт > Ургэлжлүүлэн ажиллуулалтад шилжин явах болон ургэлжлүүлэн ажиллах хүсэлтийн жагсаалтыг экセル файлтуу хөрвүүлэх боломжоор хангасан. <p>- Тайлан судалгаа > Шилжилт хөдөлгөөний Тайлан цэsnээс хэрэглэгчийн мэдээллийн дэлгэрэнгүй хуудсанд шилжихэд Тү-гээр ажиллаж байсан жилүүдийг ТТ-р тасралтгүй ажилласан жилд тооцохгүй байх тохиууллыг хийж өөрчлөлтийг нэвтрүүлсэн.</p> <p>- Тайлан судалгаа цэsnээс насны хязгаараар хайхгүй байгаа алдааг илрүүлэн засварлаж нэмэлт өөрчлөлтийг системд оруулсан.</p> <p>- Орон тооны бугац цэsnэнд орон тооны бүтцийг оруулахад гег болон гх-ны дотоод бүтцийн нэжийг харуулахгүй алдаа ёгч байсныг засварлаж өөрчлөлтийг оруулсан.</p> <p>- Тайлан судалгаа цэsnээс орон тооны судалгаа экселруу хөрвүүлэх товчийг дараахад хүний нөөц > анкет > орон тооны бугац цэsnэнд бүртгэгдсэн мэдээлэл болон анкетын мэдээлэлтэй харьцуулан судалгаа хийж боломжтой экспел файлтуу хөрвүүлэх боломжтой болсон.</p> <p>- орон тооны бугац цэsnээс жагсаалтыг хайлтын Нэхцлийн дагуу экспел файлтуу хөрвүүлэх боломжтойгоор засвар өөрчлөлтийг оруулсан.</p>	<p>тодорхойлж, засварлуплах боломжгүй төхөөрөмжийн судалгааг хийж, СХОГ хүргүүлэн ажилласан.</p> <ul style="list-style-type: none"> Газар хороодод ашиглаж байгаа сүлжээ, сервер бусад дагапдах тоног төхөөрөмжүүдэд тогтол хяналтыг тавьж, эвдрэл гэмтлийг тодорхойлж, шаардлагатай сэлбэг хэрэгслийн судалгааг хийж, ажилласан. ГЕГ-ын газар, хэлтсийн хэрэгцээ шаардлагын дагуу шаардлагатай компьютер техник харэгсэл, салбэгийн судалгааг гаргаж ИТААУА-д хүргүүлэн ажилласан. 	01.01-06.05	100

- Нуур > бичиг хэрэг > бүртгэл цэснээс дуудлагыг бүртгэх үед шийдвэрлэх гtx кодыг оруулах боломжоор хангасан. Мен дуудлагыг бүртгэж хадгалан засварлах тохиолдолд дуудлагын гомдол төрөл нь шинэчилсэн бүртгэлээр бус хуучин бүртгэлээр гардаг байсныг засварласан. Шийдвэрлэх жагсаалт цэснээс экспел файлтуу хөрвүүлэхэд дуудлагын төрөл, гомдлын төрөл нь кодоор гардаг байсанг тухайн кодонд харгалзах нэршлээр нь гаргадгаар засварласан.
2. Гаалийн автоматжуулсан мэдээллийн системийн шинэчлэх, сайжруулах хөгжүүлэлт
- Эхпэл (Бурдуулэлт) > Гаалийн бурдуулэлт > Лаборатори > Дүгнэлт бичих цэсэнд дараах засвар, өөрчлөлтийг хийсэн.
    - "Гэрээний дугаар", "Магадлан шинжилгээ хийлгэх шийдвэр"-ийг бичсэн хэрэглэгчийн дугаараар хайх, "Шинжээч" болон "Дүгнэлт бичих ГУБ"-ын дугаараар хайх боломжоор хангаж КАИС системд нэвтрүүлсэн.
    - Гаалийн лабораторийн дүгнэлтийг нөхөн бичиж буй хэрэглэгч экспортотор гарч буй "Нүүрс" болон "Эрдэс бүтээгдэхүүн"-д АМАТЗ дугаарыг нөхөн бичих боломжоор хангасан.
    - Лабораторийн дүгнэлтийг нөхөн бичих үед ЛИМС системд оруулсан "АМНАТ"-ын бүртгэлийн КАИС системээс татан авах боломжоор хангасан.
    - Дүгнэлтийн жагсаалт цэснээс "Дүгнэлтийн дугаар"-ыг дараахад экспортонд гарсан бүтээгдэхүүний жин тоо хэмжээ зөвхөн "Гааль зөвшөөрөв" төлөвт харагдаж байсныг засварласан.
    - Дүгнэлтийн жагсаалт цэснээс "Дүгнэлтийн дугаар"-ыг дараахад экспортонд гарсан бүтээгдэхүүний жин тоо хэмжээ нь 1 сарын өмнөхөөс бодогдж байгааг тухайн дүгнэлтийн баталгажсан огнооноос хойши татаж харуулдагаар засварлав.
    - Нуур хуудас (Эрсдлийн удирдлага) > Зорчигч онилх Модуль > Гадаад жуулчны эрсдэлтэй барааны мэдээлэл цэсэнд "Гааль, Татвар, санхүүгийн мэдээллийн технологийн газар"-аас гаргаж өгсөн сервисын мэдээллийг авч Му-аас гарч буй гадаад жуулчдын НӨАТ-ын буцаан олголтын талаарх барааны мэдээллийг дуудан

авч хянан, шалгах боломжоор хангасан. ХШ ГУБ болон ХШГУАБ-ын эрх бүхий албан тушаалтан тухайн цэсэнд мэдээллийг харах болон татан авч үр дүнгээ оруулан илгээх боломжоор хангасан.

- УХШИГ-ЫН хяналтын бусэд орж буй газрын ачаанд бичигдсэн манифестын мэдээллийн тээврийн баримтыг ашиглан “IROST” системд оруулсан задаргааг тухайн хяналтын бусийн ХШ ГУБ татан оруулдаг. Үүнтэй холбоотойгоор тухайн манифестад хавсаргасан тээврийн баримтын урт 12 тэмдэгт байх шаардлагатай байдаг ба МТГ-пуу холбогдож солиулдаг байсныг тухайн ГХБ-Д ажиллаж буй ХШ ГУАБ тээврийн баримтын тухайн өдрийнхөөр системээс автоматаар солих боломжийг бүрдүүлсэн.
- Эхлэл (Бурдуулэлт) > ААН Төрөл, лиценз > Гадаад худалдаа эрхлэгч цэsnээс КАИС системд ашиглагдаж буй гадаад худалдаанд оролцогч ААН-ийн мэдээлэлд “Гаалийн итгэмжлэгдсэн аж ахуй нэгж”-ийн мэдээллийг оруулах засварлах боломжоор хангасан.
- 2024 оны 1-р сард 2023 оны жилийн эцсийн гадаад худалдааны статистик мэдээллийг “Статистикийн үндэсний хороо”-той цахим мэдээлэл солилицдог өгөгдлийн санд оруулж тухайн байгууллага татан авах боломжоор хангасан. Мөн 2024 оны 2 болон 3-р сард 2024 оны 1-2 сар хүртэлх гадаад худалдааны статистик мэдээллийг санд оруулсан.
- Татварын ерөнхий газрын системд тээвэрлэгч ААН тээврийн гэрээг оруулан бүртгэж гаалийн мэдүүлэгт хавсаргасан тохиолдолд тухайн тээврийн гэрээний мэдээллийг “Гааль, татвар, санхүүгийн мэдээллийн технологийн газар”-ас гаргаж өгсөн сервисийн дагуу хянан шалгах боломжоор КАИС системд өөрчлөлтийг оруулж нэвтрүүлсэн.
- Эхлэл (Бурдуулэлт) > Гаалийн бурдуулэлт > Экспортын мэдүүлэг > Хилийн биет шалгалт цэсэнд “Илгээх үеийн тээврийн хэрэгслийн дугаар” хайлтыг хүснэгтэд нэмж өөрчлөлтийг оруулсан.
- Экспорт, импортын хилийн хорио цээрийн гэрчилгээ мэдэгдэл системд тайлант хугацаанд Хүнс хөдөө аж ахуйн яам, Мал эмнэлгийн газар болон Хорио цээрийн албаны импортын эрсдэлийн үнэлгээ хийлгэж зөвшөөрөл авсан нийт 21 ААН-ийн мэдээллийг бүртгэсэн.
- БАУХ-ээс 2024.04.02-ны өдрийн 02-2.1/68 дугаартай доодод зурвасаар ирүүлсний дагуу КАИС системийн Үнийн

Мэдээллийн сангийн мэдүүлгийн бичлэг цэснээс эксел руу хөрвүүлэхэд Хэлцлийн үнийн бааз руу мэдээлэл оруулсан гаалийн улсын байцаагчийн хувийн дугаарыг гарах боломжтой болсон.

- СДШ-ээс ирүүлсэн дотоод зурvasын дагуу өдөр бурийн мэдээг гарган Сангийн яам, Эдийн засгийн хөгжлийн яам болон удирдлагуудад хүргүүлж ажилладаг. Уг мэдээг бямба, ням гаригуудад гаргахаа болжсон боловч амралтын өдрийн мэдээг нөхөж өгөх шаардлага тавигдаж байна. Иймд өдөр бурийн мэдээ гаргадаг КАИС системийн тайлан цэсний “Импорт, экспортын зарим барааны мэдээ” болон “Экспортын статистик мэдээлэл” тайлангуудад он, сар, өдөр сонгодог өөрчлөлтийг хийж өгнө үү гэсний дагуу өөрчлөлтийг хийж гүйцэтгэсэн.
- Барааны ангиллын шийдвэрийн сан системд харьяалгдах Гомдол шийдвэрийн санг барааны ангилал, үнэлгээний хэлтсийн хүсэлт гаргасны дагуу тухайн санг үсгэж байгаа байцаагч л зөвхөн засах шинэчлэх боломжтой болгож, ангиллын кодыг үндсэн мэдээлэл, анхан шатны шийдвэр болон ГЕГ-н шийдвэр хэсэгт тус тусад нь оруулах боломжтой болгож санг үзэж мэдээлэл авч байгаа бусад байцаагч нар илүү ойлгомжтой болгож сан үсгэж боломжтой болгов. Мөн УСХ-ны шийдвэрийн сан, БТКУС урьдчилан тодорхойлсон шийдвэрийн сан харагдах байдал буюу UI хэсгийг дахин сайжруулж засвар хийж оруулав. Гаалийн бурдуулэлтийн Лабораторийн дүгнэлтийн дэлгэрэнгүй харах хуудасны В хэсэг буюу Шинжилгээний үр дүнгийн барааны жагсаалт хэсгийг Алтанхуяг байцаагч үүрэг өгсний дагуу дүгнэлтийг цаасан хэлбэртэй адил болгож дахин хөгжүүлэлт хийж оруулав.
- Системийн хэмжээнд Замын-Үүд болон Сайншанд дах гаалийн газрын архивын хуучин систем болох ARMS програмын бааз нь Архивын төв газрын сервер дээр байршисан бөгөөд хөгжүүлэгч байгууллага хандах боломжгүй учир архивын ерөнхий газарлуу бичиг явуулан зөвшөөрөл авахаар ажиллаж байна. Мөн бусад гаалийн газар хороодын архивын систем ашиглах тухай заавар зөвлөгөөг цаг тухайд нь өгч хэвийн найдвартай ажиллагааг ханган ажиллаж байна.
- Эхлэл (Бурдуулэлт) > Татварын хувь хэмжээ > Барааны тариф > Импортын тариф, хувь хэмжээ цэснээс БТКУС-ын дэлгэрэнгүй руу орж тарифын хэм, хэмжээг бүртгэх үед тарифын оруулах хүснэгт засварлах боломжгүй байсныг

шалгаж	засварлан	оруулах	боломжоор	хангаж

- Статистик, дун шинжилгээний хэлтсээс сар бур гадаад худалдааны мэдээг тухайн сарын 4-ний өдөр гаргаж дуусдаг. Мэдээг гаргасны дараа DW системийн сангаас гадаад худалдааны 1-5 сар хүртэлх мэдээг ёссөн дунгэр холбогдох мэдээлэл солилцдог байгууллагуудын санд мэдээллийг оруулсан. /Статистикийн үндэсний хороо, Ашигт малтмал газрын тосны газар, Сангийн яам/
- Статистикийн үндэсний хорооноос ирүүлсэн гаалийн мэдүүлгийн "Хүлээн авагч улс"-ын мэдээллийг солих ажлын хүрээнд КАИС систем дэх гаалийн мэдүүлгийн үндсэн болон барааны мэдээллийн хүснэгтийг нөөцлөн авч солих шаардлагтай гаалийн мэдүүлгийн харгалзах "Хүлээн авагч улс"-ын мэдээллийг "БНХАУ" болгон солиж DW -ын өгөгдлийн санд хуулах боломжоор хангасан. Энэхүү ажлын хүрээнд холбоотойгоор ГСМТТ-ын бараа бүртгэлийн нэгдсэн систем руу тухайн мэдүүлгүүдийг илгээсэн. Мөн Статистикийн хорооны цахим мэдээлэл солих өгөгдлийн санд 2022 болон 2023 оны мэдээллийг шинэчлэн оруулж татан авах боломжоор хангасан.
- КАИС системийн Импорттын манифест / Дамжин өнгөрөх манифест / Дотоодын дамжин өнгөрөх манифестад ХШ ГУАБ нь ХШ ГУБ-ыг дахин томилж боломжоор хангаж системд нэмэлт өөрчлөлтийг оруулж нэвтрүүлсэн.
- Статистикийн үндэсний хорооноос 2020 оны гадаад худалдааны мэдээ зөрүүтэй байгааг шалтуулж 2020 оны 1-12 сар хүртэлх гадаад худалдааны мэдээллийг дахин оруулж татаж авах боломжоор хангасан. Мөн энэхүү ажлын хүрээнд статистикийн үндэсний хорооны эрх букий мэргэжилтэн нартай холбогдо 2011 оны статистик мэдээллийг дахин шинэчлэн оруулж татаж авах боломжоор хангасан.
- КАИС системийн НҮҮР ХУУДАС(Ачаа) > Гаалийн хяналтын бус > ГХБ-Д оруулах > Орох мэдээллийн жагсаалт цэсэнд жагсаалтаас эксел файлтуу хөрвүүлэх боломжоор хангаж нэвтрүүлэлтэд оруулсан.
- КАИС системд баталгаажсан лабораторийн дүгнэлтийн хугацаа дуусч тухайн лабораторийн дүгнэлтийг гаалийн мэдүүлэг хавсаргаагүй тохиолдолд ААН-ийн хүснэгтийг үндэслэн хугацаа сунгах тохиолдолд "Хугацаа сунгасан эсэх" талбарыг сонголтоор оруулж сунгасан тохиолдолд "Тайлбар" заавал бичүүлж авах боломжоор хангаж КАИС системд нэмэлт өөрчлөлийг оруулж нэвтрүүлсэн.

- МАБГ-ас өгсөн санамжийн дагуу КАИС системд ашиглаж буй Javascript сангийн хувилбар хуучных байсан ба халдлагад өртөж болзошгүй гэсэн санамжийн дагуу тухайн санг сүүлийн хувилбараар шинэчилсэн.
- Статистик, дун шинжилгээний хэлтсээс ирүүлсэн Импорт, экспортын зарим мэдээ цэсэнд Эксел файлруу хөрвүүлэхэд огооны дагуу өссөн дүнгээр гарахгүй байсанг хайлтын огоогоор хайж гарах боломжтой болгож засварлаж системд мэдээллийг татан авах боломжоор хангасан.
- Бурдуулэлтийн цахим төвөөс өгсөн саналын дагуу КАИС системд “Авто машин өөрөө үнэлэх” цэсийг Нэмэлтээр хөгжүүлж тухайн цэсэнд ажиллах эрх бүхий ажилтан нар үнийн сангийн мэдээллийг оруулан илгээж, баталгаажуулах боломжоор хангаж хөгжүүлэлтийг хийж гүйцэтгэсэн.
- Барааны ангилал, үнэлгээний хэлтсээс КАИС программ дахь гаалийн бурдуулэлт дэд цэсний үнийн мэдээллийн сан доторх хэлцлийн үнийн бааз дахь жагсаалтыг Эксел-рүү гаргадаг болгох, буртгэсэн губ болон хугацааг гаргадаг болгох програмын даалгавар ирүүлсэний дагуу засвар ёөрчлөлтийг хийж, тус хэлтэст хүлээлгэн өгсөн.
- Хороо цээрийн системд импортын эрдээлийн үнэлгээ хийлгэсэн 39 аж ахуйн нэгжийн мэдээллийн нэмж оруулав.
- ААН-> Баталгаат агууллах, Бусад баталгаат бусийн системийн файл сан хэсэгт файлын тайлбар нэмэлт мэдээлэл оруулах боломжтой болгож нэмэлт хөгжүүлэлт хийв.
- Бурдуулэлт -> ААН Төрөл, лицензын -> Чөлөөлөлтийн код системийн Бурдуулэлтийн жагсаалтыг excel -рүү файл хэлбэрээр мэдүүлэг болон буртгэлийн жагсаалтыг буртгэлийн хуудасны дугаараар холбон Мэдүүлэг болон буртгэлийн жагсаалтыг нэгтгэсэн тайлан гарах боломжтой болгож нэмэлт хөгжүүлэлт хийв.
- Бурдуулэлт -> ААН Төрөл, лиценз системийн Буртгэлийн хуудас дэлгэрэнгүй хэсгийг PDF файлаар гарах боломжтой болгов.
- ГЕГ-ын мэдээллийн систем, Зам, тээврийн салбарын нэгдсэн платформ хооронд өгөгдөл дамжуулах, солицох сервисийг гарган өгсөн.
- Хилийн боомтын захирагааны үйл ажиллагаанд шаардлагатай “Гадаад худалдааны гүйцэтгэл орон, бараа, боомтоор”, “Гол нэрийн барааны динамик

	<ul style="list-style-type: none"> • Статистик мэдээлэл”, “Эрдэс бүтээгдэхүүний импорт, экспортын мэдээлэл” -ийн сервисийг Гаалийн байгууллагын мэдээллийн системээс гарган өгсөн. • Гашуунсухайт дахь гаалийн газрын харьяа “Смарт эко Транс” гаалийн хяналтын бусийн ухаалаг гарцын е-Гос системийг “КАИС” системтэй амжилттай холбосон. • Эм эмнэлэгийн хэрэгсэл, хяналт зохицуулалтын газрын мэдээлэл солилицох ажлын хүрээнд тус газраас гаргаж өгсөн өгөгдлийн жагсаалтын дагуу мэдүүлгийн үндсэн болон барааны мэдээллээс нийт 29 төрлийн өгөгдлийг дамжуулах сервисийн хөгжүүлэлтийг бүрэн дуусгаж б-р сарын 1-нээс үндсэн системд нэвтрүүлсэн. Мөн үүнтэй холбойтоогоор Гааль, татвар санхүүгийн мэдээллийн технологийн газрын УГ-н мэдээлэл солилицох сервисд нэмэлтээр лицензийн төрөл, файл, цувралын дугаар, эмийн төрөл, ширхэгийн тоо хэмжээ, эмийн баглаа боодлын тайлбар, системийн дугаар гэсэн 7 өгөгдлийг илгээдэг болгож хөгжүүлэлтийг дуусгасан.
	<ul style="list-style-type: none"> • Онилгооны програм: Гаалийн ерөнхий газрын дэргэдэх шуурхай хяналтын төвеөс ирүүлсэн “Онилгооны програм”-д нэмэлт өөрчлөлт оруулах саналын хүрээнд дараах ажлуудыг хийж үйцэтгэсэн. Үнд: <ul style="list-style-type: none"> - Зөвлөмжийн тайландаа зөрчил илэрсэн буюу /зөрчилтэй эсэх/-д тийм гэж сонгогдсон тохиолдолд мэдүүлэгт хамаарах зөрчлийн бүртгэлийн дугаар, торгуулийн дунг автоматаар татдаг болгосон. - Нөхөн төлсөн татварын дунг заавал бөглөх хэсэгт гарцаар оруулдаг болгосон. - Илгээсэн зөвлөмжийн жагсаалт болон тайландаа нөхөн төлүүлсэн болон торгуулийн дунг харагддаг болгосон. - Excel-рүү гаргах үед Зөрчлийн бүртгэлийн дугаар, торгуулийн дун, нөхөн төлсөн татварын дун, тухайн зөрчлийн үйлдэл болон хуулийн зүйл заалт нэмэлтээр харагддаг болсон. • Байцаагч хуваарийн програм: <ul style="list-style-type: none"> - Байцаагч хуваарийн програмыг шинээр хөгжүүлэх захиалгыг Гааль, татвар санхүүгийн мэдээллийн технологийн газрын УГ-т 5-р сарын 1-ны өдөр хүлээлгэн өгсөн. Уг програмын хөгжүүлэлтэй холбоотой тус газарт хөгжүүлэлт хийхэд

5	Албан хаагчдын бэхжүүлсэн байдал	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	<p>- Гаалийн ерөнхий газрын Мэдээллийн технологийн асуудал хариуцсан албан хаагчдыг мэдээллийн технологийн чиглэлээр чадавхжулах боломжийг хангах ажлын хурээнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> ГУАБ Н.Мөнхзул нь Дэлхийн гаалийн байгууллагын "BACUDA дата аналитикийн хөтөлбөр"-т хамрагдан, БНСУ-ийн Сувон хотод байрлах Sungkyunkwan их сургуульд Их өгөгдөл, Машин сургалт, Дата аналитикийн чиглэлээр 2023 оны 10 дугаар сарын 02-ны өдрөөс 2024 оны 02 дугаар сарын 02-ны өдрийн хооронд 5 сарын хугацаатай суралцсан. <p>2. Зохион байгуулалтын бүтцийн нэгж, дэргэдэх байгууллагын албан хаагчдад мэдээлэл олгох сургалтыг зохион байгуулах ажлын хурээнд:</p> <ul style="list-style-type: none"> Азийн хөгжлийн банктай хамтран Хилийн үйлчилгээг сайжруулах бус нутгийн төслийн цахим нэг цонх хариуцсан 	<p>шаардлагатай тестийн өгөгдлийн сангийн мэдээллиүүд болон лавлах сангийн мэдээллиүүдийг гаргаж өгсөн. Мөн 5-р сарын 28-ны өдөр Гааль, татвар санхүүгийн мэдээллийн технологийн газрын УГ-тай улзалт хийж, байцаагч хуваарь хийх үед ажилчдын өмнөх сард хаана хэдэн өдөр ажилласан гэх түүхийг татаж авах сервисийг 5-р сарын 31-ний өдөр хөгжүүлж дуусгасан. Уг програмыг 7-р сарын 1-нд нэвтрүүлэхээр ажиллаж байна.</p> <p>3. Цахим номын сан Elibrary.customs.gov.mn</p> <ul style="list-style-type: none"> Хэвлэл мэдээлэл сургалт судалгааны төвөөс ирүүлсэн №24/81 дугаартай дотоод албан бичгийн дагуу гаалийн цахим номын санг тус хэлтсийн бодлогын даалгавараар төст сервер үүсгэн интерфайсыг зурж нүүр хуудас болон нэвтрэх, шүүлтүүрийн хэсгийг хийж гүйцэтгэж байна. <p>4. Дуудлага шийдвэрлэлт:</p> <ul style="list-style-type: none"> Тайлант хугацаанд гаалийн газар хороодоос ирүүлсэн компьютерын тоног төхөөрөмжтэй холбоотой, хяналт шалгалт, бурддүүлэлттэй холбоотой дотоод утсар мэдээллэсэн /353558/, гаалийн дотоод мессенжерээр мэдээллэсэн /Спарк/, биичлэн ирж мэдээллэсэн, бусад сүлжээгээр мэдээллэсэн нийт 850 дуудлагыг шийдвэрлэсэн.

6	Бодлогын баримт бичгийн зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилт	Гаалийн байгууллагын үйл ажиллагааны үнэлгээгээр, Хэрэгжилт, Гүйцэтгэлээр	-	Бодлогын баримт бичгит тусгагдсан арга хэмжээний хэрэгжилтийн хурээнд "Алсын хараа-2050, Засгийн газрын 2022 оны "Гадаад валилын улсын нөөцийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр авах зарим арга хэмжээний тухай" 362-р тогтоол, Сангийн сайдын 2023 оны 02 дугаар сарын 02-ны өдрийн 29 дугаар тушаал, Монгол Улсын хууль тогтоомжийг 2024 он хүртэл боловсронгуй болгох үндсэн чиглэл батлах тухай Улсын Их Хурлын 2021 оны 12 дугаар тогтоол, Монгол Улсын 2022 онд эдийн засгийн сэргэлтийг дэмжих бодлого, УИХ-ын 2021 оны 106 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралт "Шинэ

			тайланг хүргүүлж ажиллана.	
7	Нэгжийн эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлсэн байдал	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	- Нэгжийн эрсдэлийг таньж тогтоож сан Уусгэнэ.	сэргэлтийн бодлого", Засгийн газрын 2020 оны 12 дугаар сарын 9-ний өдрийн 206 дугаар тогтоол хавсралт "Бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилт, захирагааны байгууллагын үйл ажиллагаанд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийх нийтлэг журам зэрэг бодлогын баримт бичит тусгагдсан ажлыг хийж судалгааг гарган эрсдэлийн санг тайлагнах ажилласан.
8	Үүрэг даалгаврын Биелэлт	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	- Захирагааны зөвлөлийн хуралдаан, Мэргэжлийн зөвлөлийн хуралдаан, Онлайн, Шуурхайгаас болон бусад хэлбэрээр удирдлагаас өгөгдсөн нийт үүрэг даалгаврыг хугацаанд нь бүрэн биелүүлж, тухай бүр тайлагнасан байна.	Тайлант хугацаанд Захирагаа Дотоод ажлын системийн Үүрэг даалгаврын програмд оруулсан 13 үүрэг даалгаврыг хугацаанд нь бүрэн биелүүлж, биелэлтийг програмд оруулсан.
9	Ажлын цаг ашиглалт	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	- Албан хаагчдын цаг ашиглалтыг сайжруулж, цаг бүртгэлийн нүүр таних техөөрөмжид гадуур ажилласан, өвчтэй, тогтолцоогүй, гадуур ажилласан, өвчтэй, тохиолдол бүрт СЕРП программаар тухай бүр илгээж ажилласан байна.	Тайлант хугацаанд МТГ-ын албан хаагчид цаг бүртгэлийн нүүр таних техөөрөмжид цагаа бүртгүүлж, гадуур ажилласан, өвчтэй, чөлөөтэй тохиолдол бүрд СЕРП программаар тухай бүр илгээж ажилласан.
10	Үндсэн шалгуурт тусгагдаагүй	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	- 1.Алтанбулаг боомтын байгуулалтын ажил дуусаагүй учир тоног төхөөрөмжийг	Алтанбулаг боомт, Бичиг боомт, Шивээхүрэн боомтын бүтээн сууринтуулах ажил хийгдээгүй хүлээгдэж байна.

бусад чиг хэрэгжилт /Стратеги 1.4.35. Автоза мын хилтийн боомтуудын хилээр нэвтрүүлэх хүчин чадлыг нэмэгдүүлж, дэд бүтцийг өргөтгөн шинэчлэх/ TIR	барилгын 100%-д хурч дуусна. Боомтын барилгын дотоод тохижилт, хаяжилт, тэмдэг, тэмдэглэгээ, тоноглол, гаалийн хяналт шалгалтын зарим тоног техеөрөмжийг сууринтуулж ашиглалтад хүлээж авах ажлыг зохион байгуулсан байна. 2. Бичигт боомтын бүтээн байгуулалтын барилгын ажлыг эхпүүлсэн байна.	ажил барилгын ажил 50% д хурсэн байна. 3. Шивээхүрэн боомтын бүтээн байгуулалтын барилгын ажлыг эхпүүлсэн байна.	барилгын холбоо /IRU-oos уурьдчилсан цахим мэдээ /TIR-EPD-г CAIS системтэй холбох ажиллана.	барилгын холбоо /IRU-oos уурьдчилсан цахим мэдээ /TIR-EPD-г CAIS системтэй холбох ажиллана.	
11 Үндсэн шалгуурт тусгагдаагүй бусад чиг үргийн хэрэгжилийт /1.4.29. IRU олон улсын байгууллага болон Монголын авто тээвэрчдын нэгдсэн холбоо (НАРТАМ) той хамтран TIR-EPD, e- TIR	- Хэрэгжилт, г үйцэтгэлээр	ОУАТХ-ны програм хангамжийн багтай цахимаар холбогдож ажиллана.	Олон улсын автотээвэрчдийн холбоо /IRU-oos ТИР-ын урьдчилсан цахим мэдээ /TIR-EPD-г CAIS системтэй холбох ажлын хурзэнд дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн. Үүнд: <ul style="list-style-type: none"> 4-р сарын 8-нд IRU-н систем болон CAIS системийн хаоронд мэдээлэл солицлоход ашиглагдах сервисүүдийн тестийн орчинг зохион байгуулах явцад сервис дээрх сертификатийн файл дээр алдаа гарч, мэдээлэл солицлох боломжтүй байсныг 4-р сарын 29-нд шийдвэрлэж хэвийн ажиллагаанд оруулсан. Энэ хугацаанд IRU-гаас илгээх EPD мэдүүлгийг хүлээн авч, хүлээн авсан эсэх хариул буцааж илгээх сервисийн хөгжүүлэлтийг хийж бэлэн болгосон. 5-р сарын 3-нд IRU талаас тестийн 6 EPD015 /EPD Мэдүүлэг/ (экспорт – 2, транзит – 2, импорт - 2) илгээснийг амжилттай хүлээн авч, хариу мэдээлэл болох EPD928 /Хүлээн авсан баримт/-ыг илгээж IRU талд мөн амжилттай 	01.01- 06.05	100

		системуудтэй мэдээллийг цахимаар солилцх/	<ul style="list-style-type: none"> 5-р сарын 9-нд хүлээж авсан 6 EPD-ийг Монголын гаалиас хүлээн зөвшөөрсөн гэх мэдээлэл болох EPD028 /Гаалийн павлагага/-ыг IRU руу амжилттай илгээсэн. Үүний дараагаар 5-р сарын 21-нд тус 6 EPD-ын дамжин өнгөрөх зөвшөөрлийн мэдээлэл болох EPD029 /Дамжин өнгөрөх зөвшөөрел/-ыг илгээсэн. 5-р сарын 30-нд экспорт болон транзитын 4 EPD-ын хувьд WSST Exit notification буюу Гарах мэдүүлэг, импортын 2 б мэдээллийг илгээж IRU амжилттай хүлээн авсан. 6-р сарын 6-нд тус 6 EPD мэдүүлгийн хилээр гарах мэдээлэл болох EPD045 /Хилээр гарах/ мессежийг амжилттай илгээсэн. Цаашид EPD917 - Автомат техникийн татгалзал, EPD016 – EPD татгалзах, EPD014 – Цүцлах хүсэлт, EPD009 – Цүцлах шийдвэр, EPD051 – Дамжин өнгөрөхийг зөвшөөрөөгүй, EPD025 – Лац, помбо шинэчлэх, EPD140 – Хүлээн аваагүй, Тээврийн хүсэлт, EPD141 – Хүлээн аваагүй тээврийн мэдээлэл гэсэн мессежуудийг сервисээр дамжуулан илгээх болон хүлээн авахад бэлэн болгохоор ажиллаж байна.
12	Үндсэн шалгуурт тусгагдаагүй бусад чиг үргийн хэрэгжилт /1.4.27 Цахим гарын үсгийг гаалийн байгууллагын хэмжээнд нэвтрүүлэх/	Хэрэгжилт, Гүйцэтгэлээр	<p>- Системийн хэмжээнд удирдлагууд, хяналт, шалгалт хийж буй гаалийн хэрэгжилт /1.4.27 Цахим гарын үсгийг гаалийн байгууллагын хэмжээнд нэвтрүүлэх/</p> <p>1. Гаалийн ерөнхий газрын дарга болон хэлтсийн дарга наарт тоон гарын үсгийн гэрчилгээ шаруулж авсан бөгөөд гаалийн үндсэн систем болох CAIS системтэй холбож, хэрэглээнд нэвтрүүлэд бэлэн болсон.</p> <p>2. Замын-УУД дэх гаалийн газар, ЧХОУНБГГ, Сэлэнгэ аймаг дах гаалийн газар, УХШИГГ, ГЕГ-ын дэргэдэх БДШ газрын Дарга, албаны дарга, ГУАБ, ГУБ наарт тоон гарын үсгийн гэрчилгээг 1 жилийн хугацаатай шаруулж хүлээлгэн өгсөн бөгөөд КАИС, СЕПС, СИМС систем руу нэвтрэн хяналт шалгалтандаашигладаг болсон. Нийт 540 тоон гарын үсгийн төхөөрөмжийг дээрхи гаруудад хүлээлгэн өгсөн.</p> <p>3. Цахим бичиг хэргийн Edoc системийн хувьд тоон гарын үсгээр дотоод албан бичиг болон бусад төрийн байгууллагудтай DOCX системээр туршилтаар бичиг солилцсон ба тухайн туршилтын үр дунд зарим нэг засвар өөрчлөлтийг хийж ХХК-д програмын тул тус системийг хөгжүүлэгч "НЬЮ СОННИК" шаардлага гарсан тул тус системийг хөгжүүлэгч "НЬЮ СОННИК" ХХК-д програмын даалгаврыг хургуулсэн.</p> <p>4. Тоон гарын үсгийг УБГГ, ГСГ, ШХГ-т олгохоор шат дараатайгаар материалыг хүлээн авч, тулгалт хийж байна.</p>
	гарын үсгийг	01.01-06.05	100

				ашигладаг байна.	болжон		
13	Үндсэн шалгуурт тусгагдаагүй бусад чиг үргийн хэрэгжилт /1.4.35. Автоза мын хилийн боомтод суурилгуулсан ухаалаг гарцын тоног төхөөрөмжийг ашиглан хил хамгаалах байгууллагата й хамтран ажиллаж, хилээр нэвтрэх тээврийн хэрэгслийн бүртгэлийг нэгтгэнэ./	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээ р	-	1.Хил хамгаалах ерөнхий газартай хамтарсан ажлын хэсэг байгуулж, солилцох мэдээллийг тохирсон байна.	Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр “Эдийн засгийн хамтын ажиллагааны бус хөгжүүлэх тесөл”-ийн хүрээнд хөгжүүлэх хилийн байгууллагуудын хяналт, удирдлагын нэгдсэн цахим системийг бий болгох ажлын хэсэгт тус газрын ГУБ Н.Мөнхзул, ГУБ Б.Энх- Амгалан нар орж ажилласан. Төслийн нэгжээс боловсруулсан “Гаалийн Автоматжуулсан Мэдээллийн Систем Каис (Seps) -ийг Хилийн Удирдлагын Нэгдсэн (Хун) тогтолцоонд холбох өргөтгөлийн модультай болгон шинэчлэх” ажлын даалгавартай танилцаж санал хүргүүлсэн. Уг төслийн тендер Азийн хөгжлийн банкны цахим хуудсанд зарлагдсан.	01.01- 06.05	100
Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Сүүрь түвшин	Хүрэх түвшин	Гүйцэтгэлийн түвшин Хүрсэн түвшин (Биелэлт)		
			Түвшин		Эхэлсэн дууссан хугацаа	Биелэлт ийн хувь	
1	Төрийн албаны тухай хуулийн 29.1- т заасан богино болон дунд хугацааны	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр, сургалтын тогоор	-	Хууль эрх зүйн мэдлэг, мэдээллээ бататгаж, хэрэгжилтийг хангаж	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай АЗ сургалтад хамрагдаж сертификат авсан. 05.14- 05.16	6 7	

Хоёр. Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт

сургалтад хамрагдах		ажилласан байна.			
IELTS Англи хэлний сургалтад сүүх	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	-	Англи хэлний мэдлэгээ дээшлүүлж IELTS оноо авах.	“Speak AI”, NeoLingo зэрэг Англи хэлний чадвараа сайжруулсан.	01.01- 06.05 100

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

МЭДЭЭЛЛИЙН ТЕХНОЛОГИЙН
ГАЗРЫН ГААЛИЙН УЛСЫН АХЛАХ БАЙЦААГЧ

/Н.МОНХЗУЛ/

2024 ОНЫ 06 ДУГДАР САРЫН 07-НЫ ӨДӨР

**ГААЛИЙН УЛСЫН АХЛАХ БАЙЦААГЧ Н.МӨНХЗУУЛЫН 2024 ОНЫ АЖЛЫН
ГҮЙЦЭТГЭЛ, ҮР ДҮН, МЭРГЭШЛИЙН ТҮВШИНГ ҮНЭЛЭХ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХУУДАС**

Байгууллагын нэр: Гаалийн ёрөнхий газар
Нэгжийн нэр: Мэдээллийн технологийн газар

1. ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ЗОРИЛТ, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ БИЕЛЭЛТ

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний гүйцэтгэлд өгсөн оноо	Төлөвлөсөн хугацаанд гүйцэтгэсэн байдал	Нийлбэр оноо	Үнэлгээний багийн хянан баталгаажуулж, дахин үнэлсэн оноо
1	2	3	4	5	
	Оноо	60 хүртэл	10 хүртэл	70 хүртэл	

Зорилт 4.“Гаалийн байгууллагын дэд бүтэц, чадавхыг бэхжүүлэх” зорилтыг хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний биелэлт

1.	Үндсэн шалгуурт тусгагдаагүй бусад чиг үүргийн хэрэгжилт /1.1.26.Гадаад худалдааны цахим нэг цонхны системийг бий болгох/	60	8	68	
2.	Мэдээллийн нэгдсэн санд дүн шинжилгээ хийж, өгөгдлийг боловсруулсан байдал	58	8	66	
3.	Мэдээллийн нэгдсэн сүлжээг бий болгох, аюулгүй байдлыг хангах, тоноог төхөөржмийн судалгаа хийсэн байдал.	60	10	70	
4.	Программ хангамжуудыг шинээр боловсруулах, хөгжүүлсэн байдал	55	8	63	
5.	Албан хаагчдын чадавхыг бэхжүүлсэн байдал	60	10	70	
6.	Бодлогын баримт бичгийн зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилт	60	10	70	
7.	Нэгжийн эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлсэн байдал	56	8	64	
8.	Үүрэг даалгаврын биелэлт	60	9	69	
9.	Ажлын цаг ашиглалт	55	8	63	
10.	Үндсэн шалгуурт тусгагдаагүй бусад чиг үүргийн хэрэгжилт /Стратеги 1.4.35.Автозамын хилийн боомтуудын хилээр нэвтрүүлэх хүчин чадлыг	55	8	63	

	нэмэгдүүлж, дэд бүтцийг өргөтгөн шинэчлэх/				
11.	Үндсэн шалгуурт тусгагдаагүй бусад чиг үүргийн хэрэгжилт /1.4.29. IRU олон улсын байгууллага болон Монголын авто тээвэрчдын нэгдсэн холбоо (НАРТАМ), -той хамtran TIR-EPD, e-TIR системүүдтэй мэдээллийг цахимаар солилцох/	55	8	66	
12.	Үндсэн шалгуурт тусгагдаагүй бусад чиг үүргийн хэрэгжилт /1.4.27 Цахим гарын үсгийг гаалийн байгууллагын хэмжээнд нэвтрүүлэх/	55	8	63	
13.	Үндсэн шалгуурт тусгагдаагүй бусад чиг үүргийн хэрэгжилт /1.4.35. Автозамын хилийн боомтод суурилуулсан ухаалаг гарцын тоног төхөөрөмжийг ашиглан хил хамгаалах байгууллагатай хамtran ажиллаж, хилээр нэвтрэх тээврийн хэрэгслийн бүртгэлийг нэгтгэнэ./	58	8	66	

2. МЭДЛЭГ, УР ЧАДВАРАА ДЭЭШЛҮҮЛЭХ ЗОРИЛТ, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ БИЕЛЭЛТ

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний биелэлтийн хувь	Нийт (15 хүртэл оноогоор)	Үнэлгээний багийн хянан баталгаажуулж, дахин үнэлсэн оноо
			1	
1.	Төрийн албаны тухай хуулийн 29.1-т заасан богино болон дунд хугацааны сургалтад хамрагдах	100	15	
2.	IELTS Англи хэлний сургалтад суух	100	15	
Дундаж оноо:			15	

3. ХАНДЛАГА, ЁС ЗҮЙ, УР ЧАДВАРЫН ҮНЭЛГЭЭ (НЭГЖИЙН ДАРГЫН ҮНЭЛГЭЭ)

Д/д	Үзүүлэлт	Нэгжийн даргын үнэлгээ (0-7)	Үнэлгээний багийн хянан баталгаажуулж, дахин үнэлсэн оноо
		1	
		2	3

1.	Хандлага, ёс зүй	7	
2.	Асуудал шийдвэрлэх	7	
3.	Хариуцлагатай байдал	7	
4.	Дүн шинжилгээ хийх	7	
5.	Ажлын цаг ашиглалт	7	
Дундаж оноо:		7	

4. ХАНДЛАГА, ЁС ЗҮЙ, УР ЧАДВАРЫН ҮНЭЛГЭЭ (ХАМТ ОЛНЫ ҮНЭЛГЭЭ)

Д/д	Хандлага, ёс зүй, ур чадвар	Хамт олны үнэлгээ (0-8)	
		1	2
1.	Хандлага, ёс зүй		8
2.	Багаар ажиллах		8
3.	Харилцаа		7
Дундаж оноо: 7.6			

5. ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ҮНЭЛГЭЭ

Д/д	Үнэлгээний үзүүлэлт	Үзүүлэлт тус бүрийн оноо
1.	Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт (Нэмэлт үүрэг даалгавар (арга хэмжээ)-ын биелэлт орно)	66.2
2.	Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт	15
3.	Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (Нэгжийн даргын үнэлгээ)	7
4.	Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (Хамт олны үнэлгээ)	7.6
5.	Үнэлгээний оноонд орсон өөрчлөлт (Аргачлалын 6 дугаар хэсэгт заасан холбогдох заалтыг бичих)	
Нийт оноо = (Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний оноо + Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний оноо + Хандлага, ёс зүй, ур чадварын оноо (Нэгжийн даргын болон хамт олны үнэлгээ))- Аргачлалын 6 дугаар хэсгийн холбогдох заалтын дагуу хассан оноо + Аргачлалын 6 дугаар хэсгийн холбогдох заалтын дагуу нэмсэн оноо		95.8

Үнэлгээ өгсөн:

Нэгжийн дарга

Мэдээллийн технологийн газрын даргын
албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч

(Б.Ганзориг)

2024.06.10 (огноо)

Үнэлгээтэй танилцаж, зөвшөөрсөн:

Төрийн жинхэнэ албан хаагч:

зөвшөөрсөн:

Гаалийн улсын ахлах байцаагч

(Н.Мөнхзул)

2024.06.10 (огноо)

Үнэлгээг хянасан:

Үнэлгээний багийг төлөөлж ахлаач:

Дэд даргын албан үүргийг түр

орлон гүйцэтгэгч

(Г.Энхтайван)

2024.07.26 (огноо)

Үнэлгээний багийн нарийн бичгийн дарга:

Хүний нөөцийн хэлтсийн даргын албан

үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч

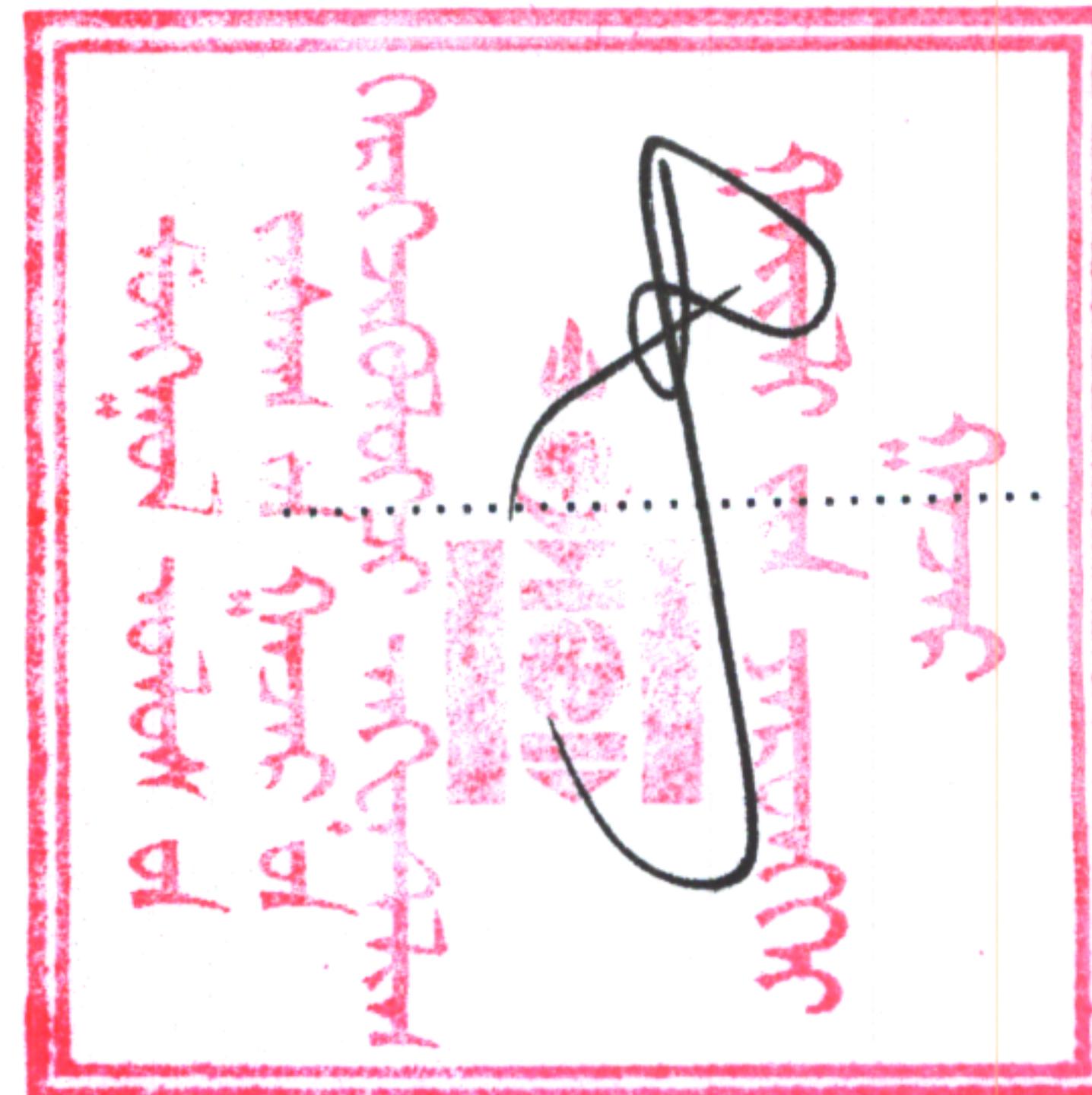
(Ж.Баясгалан)

(огноо)

Үнэлгээг баталгаажуулсан:

Төсвийн шууд захирагч

Гаалийн ерөнхий газрын дарга

(Р.Отгонжаргал)

(огноо)